

Læsekompetenceplan for Egedal Kommune 0 – 18 år
- læsning, sprog og læring -

Daginstitutionsområdet
Dagtilbud 0-6 år

**Egedal
Kommune**

Egedal kommune ønsker, at alle børn og unge i kommunen skal have mulighed for at udnytte deres potentialer bedst muligt – også inden for den skriftsproglige tilegnelse. Dette mål fordrer en stadig reflektering og evaluering af, hvorledes vi strukturerer og målretter vores tilbud.

De skriftsprogsudviklende handleplaner for vuggestue-, dagpleje- og børnehaveområdet beskriver, hvorledes der skal arbejdes med sprogstimulerende indsats i form af tidlige skriftsprogsudviklende lege, fokus og tiltag.

Den sprog- og skriftsprogsstimulerende indsats implementeres i dagtilbudene i efteråret 2012 og evalueres via EVA, tegn på læring i foråret 2013. Beskrivelser og evaluering skal fremgå på institutionens hjemmeside.

Sprog- og skriftsprogsstimulerende indsats

Barnets tidlige skriftsproglige erkendelser har stor betydning for dets fremtidige skolegang.

Handleplanerne for vuggestue/dagpleje og børnehave peger på sammenhænge, målsætninger, tiltag, tegn og evalueringforslag, som kan give pædagoger, dagplejere og medhjælpere viden om, hvilke tiltag, som er hensigtsmæssige at arbejde struktureret med for at give børnene muligheder for at drage alsidige tidlige sprog- og skriftsproglige erkendelser.

Det faktiske arbejde ud fra handleplanerne må tage udgangspunkt i det enkelte barns sproglige udvikling og skabe understøttende aktiviteter ud fra dette.

Det sprogstimulerende arbejde må understøtte hverdagens pædagogiske aktiviteter og indgå som en naturlig del af det pædagogiske arbejde. I arbejdet med børnene må det sikres, at de pædagogiske tiltag altid justeres, så det enkelte barn opnår succes – jf. under afsnit om motivation og graderet støtte.

Handleplanerne skal skabe fokus på, hvordan det pædagogiske personale taler indbyrdes samt med og til børnene

– ligesom de skal sætte fokus på at fremme børnenes sprogudvikling. Desuden skal det forøgede sprogfokus skabe dialog mellem de pædagogiske medarbejdere – både internt og tværfagligt – om hvordan gode sprogunderstøttende læringsmiljøer skabes, og hvordan personalet går foran i dette arbejde.

Når børnene møder til 1. skoledag i 0. klasse, kommer de med meget forskellige skriftsproglige forståelser. Nogle børn har gennem deres daginstitutionsforløb tilegnet sig en rigtig god skriftsproglig forståelse og kender – mere eller mindre ubevidst – til mange af skriftsprogets grundlæggende konventioner og begreber. Forståelser som

Daginstitutionsområdet; dagtilbud 0–6 år - læsekompetenceplan for Egedal Kommune -

er nødvendige, for at barnet er i stand til at tilegne sig viden om, hvordan man gør, når man læser og forståelse for, hvordan skriftens kode fungerer.

Andre børn har – af mange forskellige årsager – ikke tilegnet samme grad af tidlig skriftsproglig bevidsthed og er således grundlæggende i tvivl om, hvordan de skal gøre, når de skal i gang med at læse. Ligeledes er de grundlæggende i tvivl om, hvordan skriftens kode fungerer. Disse børn viser ofte at have gjort sig færre sproglige erfaringer og møder således læsningen med en fattigere sprogforståelse.

Barnet får ikke en tidlig viden om skriftsprogets grundbegreber, blot ved at voksne fortæller, hvordan skriftsproget fungerer. Barnet har tidligt i livet behov for at danne mange forskellige erfaringer med de grundbegreber, der kommer forud for den skriftsprogslige tilegnelse .

At tilegne sig skriftens grundbegreber er en langsigtet proces, hvor barnet må skabe sig mange forskellige erfaringer, som fører til grundlæggende skriftsprogslige erkendelser. De grundlæggende begreber kommer forud for læseundervisningen, og således kan der allerede i daginstitutionen laves lege, samtaler og aktiviteter, som giver børnene mulighed for at danne tidlige erfaringer med skriftsprogstilegnelse – endnu før læsningen introduceres. I 0. klasse kan der således bygges ovenpå de erfaringer, som børnene allerede har gjort sig. Således vil alle børn have mulighed for at danne skriftsprogslige erfaringer i eget tempo, hvilket vil bevirke, at lange flere børn har tilegnet sig grundlæggende før-læsningsbegreber inden 1. klasse.

Handleplanerne er opdelt i to planer; dagpleje/vuggestue og børnehave.

Planerne skal ses i sammenhæng og bygger således ovenpå hinanden. Børn er forskellige og udvikler sproglige kompetencer i forskelligt tempo. Målsætningen for det enkelte barn skal ses i forhold til barnets kompetencer, og man kan således arbejde med målsætninger fra dagpleje- / vuggestuehandleplanen på trods af, at barnet går i børnehave. Ligeledes kan man forestille sig, at målsætninger fra børnehavehandleplanen kan anvendes til sprogligt stærke dagpleje-/vuggestuebørn.

I det sprogstimulerende arbejde er det væsentligt at understreje, at det ikke handler om at skabe nye pædagogiske tiltag til fordel for gamle, men at lade den sproglige og skriftsprogslige bevidsthed fylde i de igangværende pædagogiske tiltag og aktiviteter. Det er ligeledes væsentligt, at det sproglige fokus ikke bliver instruerende og dikterende, men at skriftsproget bliver nærværende i hverdagen i mere uformelle situationer gennem legeprægede og sjove aktiviteter.

Ønsket er at skabe et fælles sprogligt afsæt og skabe en værktøjskasse for dagtilbud med udgangspunkt i det gode, der allerede arbejdes med, hvori sproglig opmærksomhed og tidlig skriftsprogslig stimulering må indgå som en naturlig del af den pædagogiske praksis.

Daginstitutionsområdet; dagtilbud 0–6 år - læsekompetenceplan for Egedal Kommune -

Institutionen må overveje, hvorledes forældrene inddrages i det sproglige arbejde, og hvorledes de kan vejledes i at støtte deres barns sproglige udvikling. Dette er et fast punkt på alle forældremøder.

Desuden ønskes en velforankret og struktureret vidensdeling – institution til institution, institution til skole, og medarbejder til medarbejder samt medarbejder til forældre.